

Gemeenschap bij de verdere implementatie van de wet van 22 juni 2005 werd de vzw Suggnomè geconfronteerd met de dringende noodzaak van een formeel mandaat tot een gerichte beleidsmatige samenwerking tussen Justitie en de Vlaamse Gemeenschap. Inzake het stimuleren van een groter herstelgerichtheid van het welzijnswerk kunnen we de onduidelijke onderlinge posities van het forensisch welzijnswerk t.a.v. het algemeen welzijnswerk en het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk t.a.v. de autonome Centra Algemeen Welzijnswerk beschouwen als grootste handicap. In navolging van de beleidsaanbevelingen van beide werkgroepen lijkt het ons aangewezen dat de Vlaamse Gemeenschap op een meer formele wijze stappen zet naar het verder uitwerken van een centrale structuur voor herstelrecht en bemiddeling. Daarnaast zou een beleidsadviserend mandaat in de "bovenbouw" een passende voorbereiding kunnen inluiden op het wenselijke samenwerkingsakkoord tussen Justitie en de Vlaamse Gemeenschap.

4. Het forum voor herstelrecht en bemiddeling: een status questionis

Van bij haar ontstaan in 1998 heeft de vzw Suggnomè nadrukkelijk gekozen om naast haar opdracht om bemiddelingsdiensten in de gerechtelijke arrondissementen in Vlaanderen uit te bouwen, evenzeer een Forum voor herstelrecht en bemiddeling te zijn. Op een actieve wijze tracht het Forum, als onderdeel van de vzw Suggnomè, bij te dragen aan het debat en de verdere conceptualisering aangaande het herstelrechtelijk denken, om op deze wijze het maatschappelijk draagvlak ten aanzien van een herstelrechtelijke benadering van criminaliteit te verbreden. In de wet van 22 juni 2005 krijgt het Forum voor herstelrecht en bemiddeling geen structurele erkenning of wettelijke verankering. Volgens het wetgevend kader, de uitvoeringsbesluiten en de erkenning van de vzw Suggnomè als loutere bemiddelingsdienst, verliest het Forum zijn huidige positie en statuut en dient een alternatieve positionering zich aan. In het werkingsjaar 2007 zal dit Forum een nieuwe plaats moeten krijgen en met de daarbij horende middelen. Welke overheid dit als opdracht ziet of

hiervoor de verantwoordelijkheid opneemt, is nog maar de vraag.

Bart Claes*

RUBRIEK INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT

1. INTERNATIONALE RECHTSHULP IN STRAFZAKEN

De aanpassing van het Belgische uitleveringsrecht aan recente verplichtingen uit het internationaal recht is nog steeds aan de gang. De (voorlopig ?) laatste bijdrage tot deze hoognodige onderneming wordt geleverd door de **Wet van 15 mei 2007 tot wijziging van de wet van 1 oktober 1833 op de uitleveringen en van de uitleveringswet van 15 maart 1874** (B.S. 3 juli 2007). Voormelde wet voert twee inhoudelijke wijzigingen in, door de art. 2 en 4, en een louter formele, door art. 3. De art. 2 en 4 actualiseren respectievelijk volgen de twee wetteksten:

A. De wet van 1 oktober 1833 op de uitleveringen.

Zij formuleerde in het oorspronkelijke art. 6 op vrij absolute wijze de uitleveringsexceptie van het politiek delict, volgens welke de opgeëiste vreemdeling niet mag worden vervolgd of gestraft wegens een voor de uitlevering gepleegd politiek misdrijf, noch wegens een met een dergelijk strafbaar feit samenhangend misdrijf. Na een eerste beperking van deze exceptie, ingevoerd in 1856 wat de aanslag op de persoon van een vreemd regeringshoofd c.q. een lid van diens familie betreft - de zgn. Belgische clauseule - wordt de draagwijdte ervan thans andermaal beknot: gedepolitiseerd ten behoeve van de uitlevering zijn de misdrijven, met inbegrip van ermee samenhangende misdrijven, bepaald in een internationaal instrument betreffende terrorisme of bedoeld in een internationaal instrument met betrekking tot het internationaal

* Slachtoffer-dader bemiddelaar, vzw Suggnomè

humanitair recht. De bewerkte depolitiserende wordt evenwel aan twee voorwaarden onderworpen. In de eerste plaats moet de uitlevering bij uitsluiting aangevraagd worden op grond van voormelde instrumenten. Vervolgens moeten deze laatste België en de verzoekende Staat verbinden en de weigering tot uitlevering wegens de politieke aard van het misdrijf uitdrukkelijk verbieden, zonder ruimte te laten voor reserves op grond van het algemene verdragenrecht (art. 2 van de wet van 15 mei 2007).

De memorie van toelichting concretiseert deze vrij abstracte formulering (*Parl. St.*, 2005-2006, 2506/001). Als voorbeelden van verdragen ter beteugeling van het terrorisme worden vermeld het verdrag van 1997 inzake de bestrijding van terroristische bomaanslagen, alsook het verdrag van 1999 ter bestrijding van de financiering van terrorisme, beide tot stand gekomen binnen de Verenigde Naties. Ter zake van het internationaal humanitair recht wordt verwezen naar het genocideverdrag (1948) en naar de vier conventies van Genève (1949) met bijhorende protocollen (1977), waarvan de schendingen door het Aanvullend Protocol bij het Europees uitleveringsverdrag (1957) reeds gedepolitiseerd werden (art. 1). Art. 2 van de wet van 15 mei 2006 geeft aan België de mogelijkheid vooralsnog zijn reserves bij de twee mondiale verdragen op te heffen; bij het Aanvullend Protocol bij het Europees uitleveringsverdrag was geen voorbehoud geformuleerd.

B. De uitleveringswet van 15 maart 1874.

Zij bevatte reeds een niet-discriminatieclausule, evenwel beperkt tot ras, godsdienst, nationaliteit of politieke overtuiging, in art. 2 *bis*. De nieuwe wet breidt deze weigeringsgrond uit tot het ernstig risico - deze uitdrukking impliceert "enige graad van waarschijnlijkheid" - op de zwaarste schendingen van de art. 5 en 6 EVRM, bedoeld onder de noemer "flagrante rechtsweigering", en tot foltering of onmenselijke en ontorende behandeling (art. 3 EVRM).

Volgens de memorie van toelichting bewerkt de nieuwe wet de conformiteit tussen het Belgische uitleveringsrecht en de "Europese openbare orde inzake uitlevering", zoals voor het eerst door het Europees Hof voor de rechten van de mens ver-

woord in het Soering-arrest van 7 juli 1989. Indien in dit laatste vooral het zgn. "death-row syndrome" aandacht kreeg, heeft het Hof inmiddels zijn jurisprudentie verruimd in de zaken Drozd en Janousek van 26 juni 1992 en Einhorn van 16 oktober 2001: elke schending van een fundamentele EVRM-verplichting, door de om uitlevering verzoekende Staat, brengt de conventionele aansprakelijkheid van de aangezochte Staat in het gedrang. Opmerkelijk is bovendien dat hetzelfde Hof de waarborgen uit het EVRM als objectief lijkt te beschouwen: zij zouden m.a.w. ook gelden in het uitleveringsverkeer met derde Staten en de verplichtingen uit punctuele uitleveringsverdragen overstijgen.

Art. 3 van de wet van 15 mei 2007 brengt louter cosmetische wijzigingen aan aan art. 1 van de wet van 15 maart 1874 om de toepassing ervan te vergemakkelijken: de verschillende weigeringsgronden voor de uitlevering die verband houden met de schending van grondrechten - strafbaarstelling met de doodstraf, ernstig risico voor rechtsweigering, voor foltering of onmenselijke en ontorende behandeling - zijn thans in dit art. 1 gegroepeerd.

In zijn omstandig advies n° 39.671/2 merkt de Raad van State terecht op dat de doelstellingen van de opeenvolgende, recente Belgische uitleveringswetten, alsook de verhoudingen ervan met de uitleveringsverdragen in dier mate gewijzigd zijn dat een grondige bewerking van het gehele interne uitleveringsrecht zich meer dan ooit opdringt (*Parl. St.*, 2005-2006, 2506/001, 15-18).

Françoise Thomas